

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Přeskočme ten plot – akce na podporu spolupráce žáků běžných základních škol a žáků základních škol speciálních

Centrum podpory inkluzivního vzdělávání v Opavě uspořádalo ve spolupráci se ZŠ Mařádkovou (běžná základní škola) a ZŠ Slezský odboj (speciální základní škola a základní škola vyučující dle RVP pro ZV s přílohou LMP) akci Přeskočme ten plot, jejímž cílem bylo poukázat na přednosti myšlenky inkluzivního prostředí nejen v souvislosti se vzděláváním, ale také s všeobecným společenským životem. Poukázat na různorodost společnosti a potřeby pochopení a tolerance vůči odlišnostem.

V průběhu tří bloků byly realizovány aktivity, kterých se účastnili žáci stejného ročníku obou základních škol. Ještě dříve, než-li došlo k propojení třídních kolektivů, byl každý třídní kolektiv zvlášť seznámen s cíly a formou průběhu projektu. Pracovníci CPIV ve spolupráci s vedením školy vybrali takové třídy, které budou pro projekt vhodné (bezproblémové kolektivy).

V průběhu prvního společného dne se žáci zúčastnili mimovýukové aktivity (1. vyučovací hodina), která proběhla na neutrální půdě - v prostorách CPIV Opava, a jejímž cílem bylo pomocí interaktivních aktivit navázání bližších kontaktů a zbavení se ostychu. V této fázi projektu byly třídní kolektivy vyzvány, aby mezi sebou vybraly čtyři žáky, kteří dle jejich pohledu mají výtvarné a estetické cítění (1 třída/2 žáci). Vybraným jedincům byly zapůjčeny fotoaparáty a jejich úkolem bylo zdokumentovat průběh celého projektu. Po ukončení projektového týdne byly na obou zúčastněných školách uspořádány výstavy z akce. Po ukončení seznamovacích aktivit byli žáci rozděleni do smíšených skupin z obou škol cca po 6-ti a společně se vydali na tématickou poznávací procházku městem Opava (2. vyučovací hodiny) se zaměřením na historii města. Každá skupina obdržela na počátku kartu s mapou trasy a úkoly, které během vycházky budou společně plnit. Otázky se týkaly historických míst v Opavě či známých osobností, které zde žily, či pobývaly. Na závěr došlo k vyhodnocení zodpovědaných otázek.

Další setkání tříd proběhlo na ZŠ Slezský odboj. Žáci hostitelské (speciální) školy nejdříve seznámili své „spolužáky“ s prostředím školy a akcemi, které škola a její žáci pořádají. Na začátku tohoto setkání proběhla prezentace staré/nové Opavy, jejímž cílem bylo připomenutí (opakování) z minulého setkání, připomenutí informací a budov, které jsme poznávali během vycházky po Opavě, ukázka starých zobrazení Opavy v konfrontaci se současnou podobou, děti se pokoušely stará místa poznat, přiřazovat, říci, co si o objektech zapamatovaly z vycházky.

Poté následovala hodina poznání našeho města z multikulturního hlediska. Žáci byli opět rozděleni do skupin, ve kterých pracovali v předcházejících setkáních. Každá skupina obdržela znalostní dotazník, který se týkal etnických menšin žijících v Opavě. Žáci měli seřadit předložené etnické skupiny – Ukrajinci, Vietnamci, Němci apod. dle jejich počtu. Poté jsme jejich výsledky konfrontovaly se

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

skutečností a doplňovali o další informace týkající se multikulturního soužití v našem regionu. V následující aktivitě se snažili žáci ve skupinách zpracovat, co vše zahrnuje kultura ve smyslu antropologického konceptu. Po ukončení práce ve skupinách jsme společně na tabuli sepsali veškeré uvedené aspekty kultury, doplnili i ty chybějící a pro lepší představivost a pochopení žáků vždy uváděli konkrétní příklady z našeho života. Žáci ZŠ Mařádkova měli rovněž možnost nahlédnout do speciálních rehabilitačních tříd, ve kterých jsou vzděláváni žáci s těžkým mentálním postižením a také tělesně postižení žáci. Žáci z běžné základní školy měli možnost se seznámit s různými didaktickými i rehabilitačními pomůckami, které jsou při vzdělávání takto postižených dětí používány, a některé z nich si mohli na vlastní kůži vyzkoušet.

Poslední setkání tříd se uskutečnilo na ZŠ Mařádkové. Proběhla společná výuka předmětu dějepis se zaměřením na historii opavského regionu (1. vyučovací hodina), kdy žáci opět pracovali ve skupinkách. Každá skupina obdržela obálku a na předkreslenou mapu dolepovaly a dokreslovaly jednotlivé budovy a části Opavy. Žáci ve skupinkách velice dobře spolupracovali, pomáhali si a radili se. Rozdělili si činnosti a nestalo se, že by se někdo nezapojil. Společné „dílo“ jsme si poté prohlídli a okomentovali. Tato společnými silami vytvořená mapa bude součástí výstavy společně s fotografiemi z třídního projektu „Přeskočme ten plot“. Následovala aktivita zaměřená na slavné osobnosti Opavy. Žáci jsou opět ve skupinách a každá z nich si vylosovala lístek, na kterém byla postupně ostatním představovaná určitá slavná osobnost (viz. příloha - Ludwig van Beethoven, Joy Adamsonová, Petr Bezruč, Max Breda, Gregor Johann Mendel, šlechtic Blücher). Každý žák ve skupině postupně odkrývá jednu indicii, tak dlouho, dokud ostatní nepoznají o koho jde. Ten kdo uhádne získává pro svou skupinu bod. Žákům se tato aktivita líbila a většinu osobností poznali velice rychle.

Následovala sebezpoznavací aktivita „Já, aneb jak mě vidí druzí“ (cíl: naučit se napsat o druhém něco pozitivního a pěkného) a prožitková aktivita „Sedačka“ na stmelení kolektivu a pomoc druhému. Doprostřed třídy jsou postaveny židle ve dvou řadách zády k sobě. Židli je o něco méně než žáků. Žáci chodí okolo židlí v kruhu a zpívají libovolnou píseň. Na signál pedagoga se musí posadit a nikdo nesmí zůstat stát. Takže se musí někteří posadit na klín kamarádovi nebo si sednout dva na jednu židli. Postupně se židle ubírají a žáci se musí snažit vymyslet, jak se všichni usadí. Pro všechny tato aktivita byla velkým zážitkem a hlavně se obešla bez újmy na zdraví.

Na úplný závěr společného projektu byly všem žáků rozdány papíry. Všichni byli požádáni, aby napsali zpětnou vazbu, co se jim líbilo, nelíbilo, proč apod.

V průběhu celého projektu docházelo k vzájemné interakci a kooperaci žáků, která jim umožnila seznámit se rozdílnými způsoby vyučování a vnímat odlišné potřeby některých dětí. Druhou vyučovací hodinu proběhla reflexe a zhodnocení celého projektu.

V září nadcházejícího školního roku proběhne vernisáž fotografií pro rodiče zúčastněných žáků. Cílem tohoto neformálního setkání s rodiči, které proběhne v rámci třídních schůzek, bude reflexe realizovaného programu. Poté budou rodiče krátce seznámeni s prvky probíhající reformy školství a s

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

principy inkluzivního vzdělávání a jeho výhodami. S rodiči proběhne řízená diskuse na téma spolupráce školy s rodinou.

